

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФИНАНСОВО-СЧЕТОВОДЕН ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА „ФИНАНСИ“

Приета от ФС (протокол №/ дата): 2/06.03.2020

Приета от КС (протокол №/ дата): 6/24.02.2020

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Христина Благойчева)

У Ч Е Б Н А   П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦ.: **“ВЪВЕДЕНИЕ В ЗАСТРАХОВАТЕЛНОТО ДЕЛО”;**
ЗА СПЕЦ: **„Социална сигурност и застраховане“; ОКС „Бакалавър“**

- редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: **3; СЕМЕСТЪР: 5;**

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: **270 ч.; в т.ч. аудиторна 75 ч.**

КРЕДИТИ: **9**

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ	ОБЩО (часове)	СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ т. ч.:		
• ЛЕКЦИИ	45	3
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	195	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Стоян Киров)

2. ....
(гл. ас. д-р Светослав Борисов)

Ръководител катедра: .....
„Финанси“ (проф. д-р Стефан Вачков)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината “Въведение в застрахователното дело” е предназначена за студентите от специалност “Социална сигурност и застраховане” в ОКС „Бакалавър”, **редовно обучение**. Тя е **задължителна дисциплина** и е част от специализираната подготовка.

Целта на дисциплината е да предостави задълбочени познания за същността, принципите и организацията на застраховането, вкл. да създаде определени практически умения за управление на застрахователните дружества и обслужване на техните клиенти.

В процеса на обучение **се усвоят нови знания** за функционалните и организационни аспекти на застрахователния бизнес, особеностите на застрахователните продукти, характеристиките на застрахователните сделки, актюерското обслужване, формирането на техническите резерви, дейността и управлението на застрахователните компании и техните посредници, особеностите на презастраховането и неговото видово разнообразие, начините за регулиране на застрахователния бизнес и др.

Дисциплината **изгражда умения**, които могат да помогнат на студентите да подбират и задават застрахователното покритие, да договарят подзастраховане, лично участие и т.н., да осъществяват съзастраховане, да анализират дейността на застрахователните компании, да преценяват ползите от застрахователното посредничество, да калкулират застрахователните премии и техническите резерви и др. Всички тези знания и умения дават възможност на студентите сами да оценяват риска и да предлагат конкретни застрахователни решения.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1. ОБЕКТИВЕН И СУБЕКТИВЕН РИСК		2	2	
1.1.	Същност на риска. Несигурност.			
1.2.	Взаимовръзка между обективния и субективния риск			
1.3.	Измерване на обективния риск			
1.4.	Отношение към риска. Рисков толеранс.			
2. РИСКОВИ ОБСТОЯТЕЛСТВА И ЗАСТРАХОВАЕМИ СЪБИТИЯ		4	2	
2.1.	Същност и видове рискови обстоятелства			
2.2.	Класификация на вредоносните събития			
2.3.	Изисквания за застраховаемост на събитията			
2.4.	Особености при застраховането на катастрофични събития			
3. СЪЩНОСТ НА ЗАСТРАХОВАНЕТО		4	2	
3.1.	Основни принципи на застраховането			
3.2.	Функционално предназначение на застраховането			
3.3.	Математически зависимости в застраховането			
3.4.	Предимства на застраховането. Данъчни стимули.			

4. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА УСЛУГА		6	2	
4.1.	Атрибути на застрахователната услуга			
4.2.	Застрахователен асортимент			
4.3.	Дистрибуция на застраховки			
4.4.	Избор и покупка на застрахователна услуга			
5. ИНТЕНЗИВНОСТ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ЗАЩИТА		6	4	
5.1.	Пълно и недостатъчно застраховане			
5.2.	Разпределение на отговорността (франшизи)			
5.3.	Допустимост и приложение на съзастраховането			
5.4.	Определяне на обезщетението при различните форми			
6. ЗАСТРАХОВАТЕЛНА ИНДУСТРИЯ		4	2	
6.1.	Правна същност и видове застрахователни компании			
6.2.	Специализация на застрахователите			
6.3.	Финансиране на застрахователната дейност			
6.4.	Форми на съвместна застрахователна дейност			
7. АКТЮЕРСКО ОБСЛУЖВАНЕ		6	6	
7.1.	Структура на застрахователната премия			
7.2.	Ценообразуване на имуществени застраховки			
7.3.	Калкулация на премията в животозастраховането			
7.4.	Актюерът като професия и отговорности			
8. ЗАСТРАХОВАТЕЛНИ РЕЗЕРВИ		4	2	
8.1.	Видове и предназначение на застрахователните резерви			
8.2.	Методи за определяне на застрахователните резерви			
8.3.	Някои специфики при формиране на резервите			
9. АНАЛИЗ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ		4	4	
9.1.	Организация и техника на анализа			
9.2.	Оценка на показателите за щетимост			
9.3.	Анализ на рентабилността на застрахователите			
9.4.	Интерпретация на показателите за платежиспособност			
10. ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ПОСРЕДНИЧЕСТВО		2	2	
10.1.	Посредническите услуги на застрахователния пазар			
10.2.	Застрахователни агенти. Обвързани и необвързани агенти.			
10.3.	Застрахователни брокери			
10.4.	Англосаксонски и континентален модел на посредничество			
11. РЕГУЛИРАНЕ НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ		3	2	
11.1.	Предпоставки за регулиране на застрахователния бизнес			
11.2.	Видове регулативни мерки към застрахователите			
11.3.	Глобализация на застрахователното регулиране			
11.4.	Директива „Solvency II” – адаптация и проблеми			
Общо:		45	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Изпълнение на задания в платформа „Е-обучение“	8	85
1.2.	Контролно №1 (застрахователна калкулация)	1	20
1.3.	Контролно №2 (тест със затворени и отворени въпроси)	1	30
Общо за семестриален контрол:		10	135
2.	Сесиен (краен) контрол		
2.1.	Изпит (тест)		
	- писмен тест със затворени въпроси	1	60
Общо за сесиен контрол:		1	60
Общо за всички форми на контрол:		11	195

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Драганов, Хр. Застраховане. София: ИК “Тракия-М”, 2008.
2. Киров, Ст., Бенева, М. Каузално застраховане. София: ИК „Direct Services”, 2017.
3. Rejda, G., McNamara, M. Principles of risk management and insurance. US: Pearson, 2016.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Драганов, Хр., Нейков, М. Анализ на дейността на застрахователното дружество. София: УНСС, 1999.
2. Илиев, Б. и др. Основни принципи на застраховането. Свищов: АИ “Ценов”, 2008.
3. Киров, Ст., Киберзастраховането като стабилизатор на финансовата система. Сборник с доклади. Пловдив: ВУСИ, 2019.
4. Чолаков, Н. Финансова математика. София: ВУЗФ, 2011.
5. Carpiello, A. Technology and the Insurance Industry. Palgrave Pivot, 2018.
6. Dickson, G. C. A. and Steele, J. T. Introduction to insurance. Glasgow: Pitman, 1995.

НОРМАТИВНА УРЕДБА

1. Кодекс за застраховането. ДВ, 102, 2015.
2. Наредба №49 за задължителното застраховане. ДВ, 90, 2014.